

“Podem ser molts personatges, tothom és més d’una persona”

Jordi Coca (Barcelona, 1947) publica la novel·la *Sorres blanques*, a Edicions 62, variacions sobre les vides que podria viure una dona.

—La clau de la novel·la està en la frase que l’amiga Silvia li diu a la protagonista, a la pàgina 45, “cadascuna de nosaltres és mil dones i no pas una”?

—Sí, la idea que tothom és més d’una persona. Normalment optem per construir una ficció al voltant d’una de les opcions i jo aquí opto per la diversitat d’opcions. Això i la baixada per l’escala, motiu relacionat amb el *Nu baixant per l’escala* de Duchamp, símbol de l’abolició o multiplicació del temps. Són les dues referències a partir de les quals tot es construeix. La tela és una mica l’arrencada del segle XX.

—Si abans Flaubert podia dir que era Madame Bovary ara no es pot dir això perquè no hi ha una madame Bovary?

—Exacte. Aquesta idea ja no serveix, amb tot el respecte per la novel·la del XIX.

—Això ens porta a recordar, com fa la novel·la, el paper de l’atzar en la vida de les persones. L’atzar d’un dia o de molts dies canvia la biografia de la gent.

—És la idea que al llarg de la vida naixem i morim moltes vegades. No sempre ets la mateixa persona.

—Per què heu preferit que tot això ho simbolitzés una dona i que, a més, la seva millor amiat fos també femenina?

—Perquè així simbolitzava millor el segle XX. I l’home hi apareix només com a tòtem. Em sembla evident que el segle XX és el segle de les dones, element que abans no existia.

—Novel·la feminista?

—El terme no m’agrada, però sí que és una novel·la amarada profundament de la voluntat de fer un retrat de les dones.

—Quin és el germen de la novel·la, l’obra de Duchamp?

—No, una frase de Max Frisch, que utilitzo per epígraf, “De sobte sóc a Jerusalem”. És del llibre *Posem que em dic Gantenbein*, que vaig llegir en els seixanta, on un personatge pot ser diversos personatges. Des dels seixanta que em ballava pel cap la idea de construir una novel·la amb personatges intercanviables. L’havia començat diverses vegades i no me n’havia sortit, perquè volia donar-li un to de lleugeresa i que fos fàcilment llegible,

Jordi Coca publica la novel·la *Sorres blanques*, en Edicions 62.

un cop el lector accepta el joc de les possibilitats. Si m’hagués entossudat a buscar un argument convencional m’hauria sortit massa transcendent.

—El joc era fugir del relat convencional però seduir el lector?

—Sense caure en l’hermetisme del *nouveau roman* ni el joc formal. Que el lector pugui seguir aquest nou camí, un camí de camins, de fragments de camins. Amb el pas accelerat del temps, que corre rabent dels records de la infantesa a les experiències de la maduresa.

—La vostra dona dubta, no sap si podrà dirigir el seu destí.

—Sí, és el que ha estat tot el procés del segle XX. Sí, però no. El tòtem masculí continua molt present. I la reflexió fa que en el fons la relació amb l’home la porta, precisament per aquest sí o no, a ser una mica puta: no hi ha diferència entre una dona que se’n va amb un xeic àrab o que es casa amb un milionari.

—No sap quin és el seu paper.

—No hi ha cap certesa del paper o dels papers que els ha tocat representar. D’una banda hi ha la sensació d’impunitat, que es pot fer tot, però també hi ha una gran fragilitat interior. Què volia ser? Volia ser actriu, volia tenir amants? Van existir? El record del pare és tan dolorós com diu? No se sap.

—Hi ha tot el que identifica el segle XX, com la música popular, i el cinema. Per completar el retrat del segle?

—Sí. I els gratacels, els avions, la televisió, la mobilitat, elements utilitzats en clau simbòlica.

—Sabem moltes de les vides que hauria pogut viure la protagonista, però en sabem poc de la seva vida quotidiana. No se sap de què treballa, per exemple.

—No té obligacions laborals. Vol dir que conscientment la novel·la no és una novel·la realista a l’ús, encara que l’expressió sigui fluïda i clara com la d’un relat que ens explica una història. Tot això perquè quedi molt clar que em situo en un altre territori, un altre codi, que no és el de la novel·la realista. De fet també tenia la sensació que un relat així feia falta en el context general de la literatura catalana, on domina massa un realisme *light* i convencional, per al meu gust.

Lluís Bonada